

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Akceptuję:

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny/

Resortowy program „Aktywne Place Zabaw” 2026

„Dawać zdrowie i radość poprzez gry w słońcu i na powietrzu”

Henryk Jordan

Warszawa, listopad 2025 r.

Spis treści

1. Słownik pojęć i skrótów	2
2. Podstawa prawna.....	2
3. Diagnoza dotycząca placów zabaw przynależących do żłobków i klubów dziecięcych.....	2
4. Cele Programu	5
5. Rezultat i wskaźnik.....	6
6. Źródło finansowania, wysokość środków na realizację Programu, przeznaczenie dofinansowania	6
7. Realizatorzy Programu.....	7
8. Zasady realizacji Programu.....	7
9. Monitoring.....	7
10. Sprawozdawczość.....	8

1. Słownik pojęć i skrótów

- 1) Minister – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 2) Ministerstwo – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 3) Ostateczny odbiorca wsparcia – gmina objęta dofinansowaniem z Programu, która zawarła z wojewodą umowę w sprawie przekazania dofinansowania;
- 4) Program – Resortowy program „Aktywne Place Zabaw” 2026;
- 5) Regulamin – Regulamin realizacji Resortowego programu „Aktywne Place Zabaw” 2026;
- 6) Ustawa – ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798);
- 7) Wnioskodawca – gmina, która złożyła wniosek o dofinansowanie w ramach Programu.

2. Podstawa prawna

Podstawą prawną Programu jest art. 63c ust. 2 Ustawy oraz art. 292 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620).

3. Diagnoza dotycząca placów zabaw przynależących do żłobków i klubów dziecięcych

Wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem w pierwszych latach życia ma fundamentalne znaczenie. Jakość sprawowanej opieki oraz edukacja we wczesnym dzieciństwie są kluczowe dla dobrostanu dziecka. Stanowią podstawę do rozwoju kompetencji i kształtowania postawy dziecka. Żłobki i kluby dziecięce są pierwszymi, poza rodziną, miejscami wpływającymi na rozwój dziecka. Z tego względu ważne jest, aby zapewniane w nich opieka i warunki pobytu były na odpowiednim poziomie. Opieka instytucjonalna, sprawowana jako następna po rodzicach, powinna charakteryzować się wysoką jakością. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. poz. 1882) wprowadza ujednolicone i obligatoryjne oraz fakultatywne standardy jakości opieki nad dziećmi, w tym standardy w zakresie usług edukacji i opieki dla dzieci do lat 3. Celem wprowadzenia standardów jest dbałość o zapewnienie wysokiej jakości opieki i edukacji w instytucjach opieki nad najmłodszymi dziećmi oraz

zapewnienie rodziców o umieszczeniu dziecka w instytucji opieki o potwierdzonym standardzie jakości opieki i edukacji. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. Jednym ze standardów podnoszenia jakości jest aranżowanie przestrzeni w sposób estetyczny i spójny z planem opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym. Szczegółowy zakres jednego ze standardów fakultatywnych stanowi, że przestrzeń na zewnątrz instytucji jest podzielona w sposób umożliwiający wydzielanie co najmniej trzech spośród wskazanych stref zainteresowań dla dzieci. Program poprzez wsparcie budowy, przebudowy, rozbudowy, doposażenia istniejących przynależących do żłobków lub klubów dziecięcych placów zabaw przyczyni się do spełnienia przez instytucje opieki ww. standardu. Zatem instytucje opieki, których place zabaw powstaną lub zostaną zmodernizowane dzięki dofinansowaniu z Programu, będą zapewniać opiekę nad najmłodszymi dziećmi w najbardziej pożądanym stopniu standardów jakości w zakresie aranżowania przestrzeni na zewnątrz instytucji.

Zabawa jest kluczowym kontekstem rozwoju małych dzieci. Szczególnie wartościowa dla ich rozwoju jest zaś zabawa na świeżym powietrzu, gdzie stale zmieniające się otoczenie naturalne zachęca do aktywności fizycznej (ściśle powiązanej ze zdrowiem dzieci), kreatywności i eksploracji. Zabawa na świeżym powietrzu przynosi korzyści dla zdrowia fizycznego – wzmacnia mięśnie, rozwija i poprawia siłę, zwinność, równowagę, zapobiega otyłości. Kontakt z naturą ma również wpływ na regulację emocjonalną dzieci przyczyniając się do poprawy ich dobrostanu psychicznego oraz stanowi potencjał do kształtowania zachowań prospołecznych. Dlatego też ważne jest, aby organizacja placów zabaw przy instytucjach opieki uwzględniała potencjał przyrody. Dotyczy to wykorzystania naturalnych elementów takich jak rośliny, drzewa, woda, ziemia i piasek, które mogą uzupełniać istniejące konstrukcje na placach zabaw, ale też stanowić konstrukcje same w sobie np. wiklinowe szalasy. Dotyczy to również ukształtowania terenu, które powinno stanowić naturalne wyzwania dla dzieci np. wzniesienia zachęcają do wspinania się, oraz różnorodności naturalnych nawierzchni np. trawa, piasek, które dają możliwość podejmowania przez dzieci różnych typów aktywności. Plac zabaw powinien też uwzględniać przestrzeń umożliwiającą dzieciom odpoczynek, tak by (w różnych warunkach pogodowych) mogły same regulować czas

i intensywność udziału w wybranych przez siebie działaniach. Wszystkie te komponenty wspólnie stanowią środowisko rozwoju dziecka.

W Polsce na koniec 2024 r. funkcjonowało ok. 7,8 tys. instytucji opieki dla dzieci do lat 3, w tym ok. 4,8 tys. żłobków i prawie 900 klubów dziecięcych. Żłobki i kluby dziecięce oferowały łącznie ok. 223,8 tys. miejsc opieki, z tego żłobki oferowały ok. 205,3 tys. miejsc opieki, a kluby dziecięce 18,4 tys. miejsc opieki.¹ W świetle przytoczonych danych można wyciągnąć wniosek, że żłobki i kluby dziecięce odgrywają ważną rolę w sprawowaniu opieki nad dziećmi najmłodszymi. A skoro zabawa na świeżym powietrzu to istotny element dzieciństwa, to żłobki i kluby dziecięce jako instytucje, w których sprawuje się opiekę nad dziećmi najmłodszymi, powinny starać się zapewniać przestrzeń do zabawy na świeżym powietrzu. Od dnia 1 stycznia 2026 r. instytucje opieki będą zobowiązane organizować dzieciom zajęcia na zewnątrz, a dofinansowanie z Programu ma im to ułatwić.

Poprzednikiem tego Programu jest Resortowy program „Aktywne Place Zabaw” 2025, który dofinansowuje przebudowę lub doposażenie istniejących, przynależących do żłobków lub klubów dziecięcych placów zabaw. Jest to pierwszy program dofinansowujący place zabaw przynależące do żłobków i klubów dziecięcych realizowany przez Ministerstwo. Na program początkowo przeznaczono kwotę do 60 mln zł ze środków Funduszu Pracy. Program ten spotkał się z pozytywnym odzewem – gminy złożyły wnioski dotyczące środków dofinansowania znacznie przekraczających alokację programu. W odpowiedzi na wysokie zapotrzebowanie gmin zwiększono środki Funduszu Pracy - do wysokości 195 mln zł. Finalnie 696 żłobków i klubów dziecięcych prowadzonych przez gminy otrzymało dofinansowanie do przebudowy lub doposażenia w 2025 r. placów zabaw. Gminy, którym przyznano dofinansowanie, otrzymały łącznie ok. 174,3 mln zł. Zadania w ramach Resortowego programu „Aktywne Place Zabaw” 2025 realizowane są w okresie od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2025 r. Mając na uwadze, że w Polsce na koniec 2024 r. funkcjonowało łącznie ok. 5,7 tys. żłobków i klubów dziecięcych, a dofinansowanie w ramach Resortowego programu „Aktywne Place Zabaw” 2025 przyznano 696 żłobkom i klubom dziecięcym prowadzonym przez gminy, wciąż istnieje wiele instytucji opieki, których place zabaw wymagają modernizacji lub które nie mają placu zabaw.

¹ Dane pochodzą ze Sprawozdania Rady Ministrów z realizacji ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2024 r.

4. Cele Programu

1. Celem głównym Programu jest podnoszenie jakości opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 świadczonej przez żłobki i kluby dziecięce. Opieka w pierwszych trzech latach życia dziecka ma duże znaczenie dla jego rozwoju. W okresie tym kształtują się podstawy emocjonalne, społeczne i poznawcze. Żłobki i kluby dziecięce tworzą środowiska wczesnego rozwoju, gdyż wspierają socjalizację, zapewniają możliwość budowania relacji poza rodziną, wspierają rozwój poznawczy i motoryczny, uczą dziecko samodzielności. Kluczową kwestię stanowi jakość opieki. To jakość opieki gwarantuje korzyści płynące z uczęszczania do instytucji opieki, dlatego tak ważna jest dbałość o jej podnoszenie. Dzięki temu możliwe będzie zwiększenie pozytywnego oddziaływania żłobków i klubów dziecięcych w zakresie opieki nad najmłodszymi dziećmi i ich edukacji. Realizacja celu głównego ma istotne znaczenie, ponieważ rozwój systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 jest ważnym aspektem systemowego wsparcia rodzin wychowujących małe dzieci. Dostęp do instytucji opieki nad najmłodszymi dziećmi, w których zapewniana jest wysokiej jakości opieka, sprzyja godzeniu obowiązków rodzicielskich z aktywnością zawodową.
2. Cel szczegółowy Programu to poprawa warunków pobytu dzieci w instytucjach w czasie zabaw na świeżym powietrzu poprzez dofinansowanie budowy nowych placów zabaw, rozbudowy, przebudowy, remontu, doposażenia istniejących placów zabaw. Zabawa na świeżym powietrzu jest jednym z najważniejszych czynników wspierających rozwój dziecka. Zabawa na świeżym powietrzu to nie tylko aktywność fizyczna, ale też sposób poznawania świata, uczenia się samodzielności, nawiązywania relacji. Dzięki dofinansowaniu z Programu gminy prowadzące żłobki lub kluby dziecięce będą miały szansę stworzyć place zabaw lub je zmodernizować, sprawić, aby stały się nowoczesne, bezpieczne i atrakcyjne dla dzieci.
3. Place zabaw dofinansowane z Programu po zakończeniu realizacji zadania w okresie trwałości muszą obligatoryjnie spełniać Wytyczne dotyczące placów zabaw znajdujących się przy żłobkach i klubach dziecięcych, które stanowią załącznik nr 1 do Programu.

5. Rezultat i wskaźnik

Rezultatem Programu będzie poprawa warunków pobytu dzieci w instytucjach w czasie zabaw na świeżym powietrzu w wyniku budowy nowych placów zabaw, rozbudowy, przebudowy, remontu lub doposażenia istniejących placów zabaw.

W ramach Programu realizowany będzie wskaźnik pn. liczba żłobków i klubów dziecięcych objętych dofinansowaniem do budowy nowych placów zabaw, rozbudowy, przebudowy, remontu, doposażenia istniejących placów zabaw. Szacuje się, że dzięki środkom przeznaczonym na Program liczba ww. żłobków i klubów dziecięcych będzie wynosić 199. Wskaźnik obejmuje wszystkie żłobki i kluby dziecięce, którym zostanie przyznane dofinansowanie do budowy nowych placów zabaw, rozbudowy, przebudowy, remontu, doposażenia istniejących placów zabaw.

6. Źródło finansowania, wysokość środków na realizację Programu, przeznaczenie dofinansowania

1. Program finansowany jest ze środków Funduszu Pracy. Na Program przeznaczono kwotę 60 mln zł.
2. Dysponentem środków Funduszu Pracy na realizację Programu jest Minister.
3. Środki na realizację Programu nie zostaną przekazane, jeśli ustawa budżetowa na rok 2026 nie będzie przewidywała środków na ten cel. Wysokość środków na realizację Programu jest uzależniona od wysokości środków publicznych zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2026.
4. Udział środków Funduszu Pracy w wydatkach na realizację zadania może wynieść do 100% wydatków na realizację zadania.
5. Nie jest wymagany wkład własny.
6. Dofinansowanie jest przeznaczone na budowę, rozbudowę, przebudowę, remont lub doposażenie placów zabaw.

7. Realizatorzy Programu

1. Minister – odpowiedzialny w szczególności za opracowanie Programu. Szczegółowy katalog zadań Ministra jest określony w Regulaminie.
2. Wojewodowie – odpowiedzialni w szczególności za ocenę wniosków złożonych przez wnioskodawców. Szczegółowy katalog zadań wojewodów jest określony w Regulaminie.

8. Zasady realizacji Programu.

1. Minister określi w Regulaminie w szczególności:
 - przedmiot dofinansowania,
 - podmioty uprawnione,
 - zasady składania wniosków,
 - kryteria oceny wniosków,
 - kryteria podziału środków,
 - warunki otrzymania i wykorzystania dofinansowania.
2. Ostateczny odbiorca wsparcia zobowiązuje się do zachowania okresu trwałości wynoszącego 2 lata, tj. do dnia 31 grudnia 2028 r. Szczegółowe warunki dotyczące okresu trwałości wskazano w Regulaminie.

9. Monitoring

1. Minister jest zobowiązany do monitorowania ciągłości i terminowości realizacji zadań przez wojewodów.
2. Minister zbiera od wojewodów informację o wysokości wnioskowanych środków Funduszu Pracy, według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do Regulaminu.
3. Minister zbiera od wojewodów informację o zawartych i planowanych do zawarcia z ostatecznymi odbiorcami wsparcia umowach ws. przekazania dofinansowania, według wzoru stanowiącego załącznik nr 8 do Regulaminu.
4. Minister na każdym etapie realizacji Programu oraz w okresie trwałości może wystąpić do wojewody o przekazanie dodatkowych informacji lub danych dotyczących realizowanych lub zrealizowanych zadań.

5. Wojewoda jest zobowiązany do monitorowania ciągłości realizacji zadań przez ostatecznych odbiorców wsparcia.
6. Wojewoda zobowiązany jest do zebrania od wnioskodawców oświadczeń o przyjęciu środków Funduszu Pracy i przesłania do Ministerstwa informacji o wysokości wnioskowanych środków Funduszu Pracy, według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do Regulaminu.
7. Wojewoda zobowiązany jest do przekazania do Ministerstwa informacji o zawartych i planowanych do zawarcia z ostatecznymi odbiorcami wsparcia umowach ws. przekazania dofinansowania, według wzoru stanowiącego załącznik nr 8 do Regulaminu.
8. Wojewoda na każdym etapie realizacji Programu oraz w okresie trwałości może wystąpić do wnioskodawcy lub ostatecznego odbiorcy wsparcia o przekazanie dodatkowych informacji lub danych dotyczących realizowanych lub zrealizowanych zadań.
9. Ostateczny odbiorca wsparcia jest zobowiązany na każdym etapie realizacji zadania oraz w okresie trwałości do przedstawienia na żądanie wojewody wyjaśnień, informacji, danych i dokumentów dotyczących realizacji zadania podlegającego dofinansowaniu.

10. Sprawozdawczość

1. Minister jest zobowiązany do analizy sprawozdań wojewódzkich z realizacji Programu w ramach naboru wniosków i sporządzenia sprawozdania zbiorczego z realizacji Programu w ramach naboru wniosków.
2. Wojewoda jest zobowiązany do analizy sprawozdań ostatecznych odbiorców wsparcia z realizacji Programu w ramach naboru wniosków i przekazania do Ministerstwa sprawozdania wojewódzkiego z realizacji Programu w ramach naboru wniosków i wykorzystania środków Funduszu Pracy, według wzoru stanowiącego załącznik nr 6 do Regulaminu.
3. Ostateczny odbiorca wsparcia jest zobowiązany do złożenia sprawozdania z realizacji Programu w ramach naboru wniosków według wzoru określonego przez wojewodę, stanowiącego załącznik do umowy ws. przekazania dofinansowania.

Załącznik nr 1 - Wytyczne dotyczące placów zabaw znajdujących się przy żłobkach i klubach dziecięcych